

presenta

VÉRITICE **de** **VERSOS**

“Si se pudiera extraer una media cualitativa de la poesía gallega –y algunos otros géneros–, sería superior a la que nos proporcionaría la poesía en castellano. Lo pienso, y lo digo”.

Antonio Gamoneda

VERTICE
de
VERSOS

presenta

un documental que repasa o fenómeno da poesía galega, con especial atención ás últimas décadas, aos seus protagonistas, ás novas formas de expresión poética e ás expectativas para o seu futuro.

A IDEA

Non se coñecen proxectos audiovisuais que puxeran o seu punto de vista na poesía galega máis actual. Nun tempo no que conviven cinco xeracións de poetas, no que medra o recoñecemento exterior á poesía escrita en galego, no que se está a experimentar con novas formas de expresión poética e no que se están a facer esforzos para achegar a poesía á mocidade e aos lectores que menos se atreven cos versos, botábase en falta un documental que amosara o que en Galicia está a pasar.

Neste vértice xeográfico de Europa están a pasar feitos moi importantes relacionados coa poesía. Resulta necesario contalos.

CONTIDOS

Os que interveñen en Vértice de Versos van repasando varios temas relacionados coa nosa poesía.

- situación actual da poesía galega
- un rápido repaso pola historia da nosa poesía
- a salientable presenza da muller na poesía feita en Galicia
- outras formas de expresión poética
- a videopoesía
- futuro da poesía galega

E ademais coñeceremos con máis detalle os inicios, os procesos creativos, as motivacións e o valor que lle conceden Baldo Ramos, Yolanda Castaño, Emma Pedreira e Gonzalo Hermo aos premios e a poesía.

Título: Vértice de versos
Formato: Documental
Data de produción: 2018
Duración: 65 mints. (versión ensino: 50 mints.)
Producción: Carlos Lorenzo
Guión: Carlos Lorenzo
Dirección: Carlos Lorenzo
Música orixinal: Xoán Curiel
Ilustracións: María Lires
Edición: Manuel Macou
Imaxe e realización: Xosé A. Bocixa
Grafismos: Fran X. Rodríguez
Postproducción de audio: Alfonso Camarero
Etalonaxe: Enrique Moro
Formato de rodaxe: HD 1920×1080
Aspect ratio: 16:9
Versión orixinal: galego
Versións subtituladas: castelán, italiano e inglés

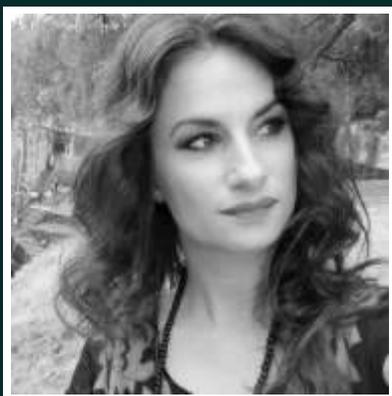
FICHA TÉCNICA

Baldo Ramos (Celanova, 1971) cultiva a súa vocación artística dende os 17 anos, cando comeza a escribir poesía.

Ten publicado os seguintes libros: Raizames (Follas Novas, 2001), A árbore da cegueira (2002), Los ojos de las palabras (2002), El sueño del murciélago (2003), Diario de una despedida (2005), Oscura e transparente (2005), O ourego e o compás (2006), Branco sobre negro (2007), Monólogo do calígrafo (2008), Palimpsesto (2009), Palabras para un baleiro (2009), A ferida de comprender (2011), Cartografía do exilio (2015) e Cartas dende o esquizo (2018).

Empezou a pintar no ano 1993, expoñendo por primeira vez no ano 1994 en Compostela. Expuxo, tanto en mostras individuais como colectivas, en múltiples salas de Galicia, Portugal e Madrid.

Ten recibido os premios literarios Celso Emilio Ferreiro, Rosalía de Castro, Concello de Carral, María del Villar Berruezo, Ciudad de Tobarra, Arcipreste de Hita ou Fiz Vergara Vilariño, entre outros; e no ámbito da plástica, o accésit do XV Certame Galego De Artes Plásticas Xuventude.

Yolanda Castaño (Santiago de Compostela, 1977) é poeta, filóloga, videocreadora e unha activa dinamizadora cultural.

Premio Nacional da Crítica 1999, Premio Espiral Maior 2007, Premio Ojo Crítico 2009, Premio Fundación Novacaixagalicia, Premio Irmandade do Libro “Autora do Ano” 2014 e Finalista do Premio Nacional de Poesía, Yolanda Castaño conta con 6 poemarios individuais, edicións bilingües (galego-castelán) en Visor Libros para España e Latinoamérica e cinco libros de poesía infantil, ademais doutras obras publicadas como editora ou tradutora de poetas contemporáneos. Tamén traballou durante anos en TV (Premio Mestre Mateo da Academia Galega do Audiovisual) e recibiu varias bolsas de Escritora en Residencia.

Con case 25 anos de traxectoria na poesía, desenvolve experiencias que fusionan a escrita coa plástica, música, performance, danza, audiovisual ou mesmo coa cociña, xa sexa soa ou en colaboración con outros/as artistas. A súa obra apareceu representada en multitude de revistas, libros colectivos e antoloxías, así coma en numerosos encontros e festivais de Europa, América, Norte de África e Asia, téndose traducido en parte a máis de 20 linguas. O seu último título é “A Segunda Lingua”.

Emma Pedreira (A Coruña, 1978) é narradora e poeta encadrada na Xeración dos 90, así membro da Plataforma Feminista de Crítica Literaria A Segá.

En poesía ten publicado *Diario bautismal dunha anarquista morta* (1998), *Grimorio* (1999), *Corpo* (2001), *As posturas do día* (2001), *Velenarias* (2000), *Os cadernos d'amor e os velenos* (2001), *Casa de orfas* (2005), *Xoguetes póstumos* (2010), *Antítese da ruína* (2010), *Libro das mentiras* (2011), *s/t*, (2015) e *Antídoto* (2017).

Ten gañado case todos os premios máis importantes dedicados á poesía en Galicia, entre eles o *Johán Carballeira*, o *Eusebio Lorenzo Baleirón*, o *Fermín Bouza Brey*, o *Fiz Vergara Vilariño*, o *Concello de Carral*, o *Novocaixagalicia*, o *Concello de Vilalba* e o *Gonzalo López Abente*.

En narrativa conta con catro obras publicadas, entre elas *Corazón e demais tripas* (2016) co que gañou o premio *Narrativas Quentes*.

Gonzalo Hermo (Rianxo, 1987) é licenciado en Filoloxía Galega e doutor en Lingüística pola Universidade de Santiago de Compostela. Actualmente é profesor asociado da Universitat Autònoma de Barcelona e imparte o curso anual de poesía da Escola de Lletres de Tarragona.

Publicou dous libros de poesía: *Crac* (2011) e *Celebración* (2014), traducido ao catalán (2016) e ao castelán (2017).

Recibiu os premios *Xuventude Crea* da Xunta de Galicia en 2010, o *Premio da Crítica Galega* en 2015 e o *Premio Nacional de Literatura* na modalidade de Poesía Moza «Miguel Hernández» en 2015.

Exerceu puntualmente a crítica literaria para diferentes medios e a tradución de poesía galega contemporánea ao castelán.

É membro fundador da editora-libraría-espazo de creación *Chan da Pólvora*, con sede en Santiago de Compostela.

2 INTERVENEN

Teresa Seara (Toén, 1951). É crítica literaria e especialista na poesía galega contemporánea. Ten publicado artigos e recensións en diversos medios de comunicación e son múltiples os prólogos realizados para libros de poetas de Galicia.

Armando Requeixo (Mondoñedo, 1971). É escritor, crítico literario e investigador. No seu blog *Criticalia* e en múltiples medios de comunicación repasa a actualidade da literatura galega, Recibiu varias distincións polo seu labor como crítico, investigador e tradutor.

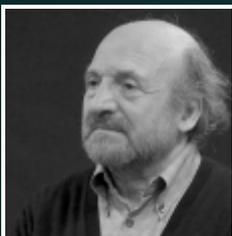
Alicia Fernández (Escairón, 1987). Poeta e libreira. Cofundadora da librería e editora Chan da Pólvora. Gañou os premios de poesía Francisco Añón, Díaz Jácome, Fernández del Riego, Ánxel Casal e Minerva. No 2005 publica o seu primeiro libro de poemas *Botar o mar polos ollos*.

Antía Otero (A Estrada, 1982). Poeta, actriz e cofundadora de Apiario Editora. Traballa arredor da práctica escénica e da escrita. Gañou o premio Francisco Añón con *De porta un horizonte*. Leva anos dedicada a coordinar cursos de arte, poesía e escrita creativa.

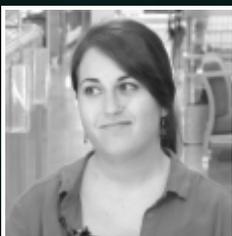
Dores Tembrás (Bergondo, 1979). Poeta, investigadora e cofundadora de Apiario Editora. Además de ter publicado en varias obras colectivas, ten poemarios propios publicados en Espiral Maior. Con *Cronoloxía da urxencia* obtivo o premio Concello de Carral e o Fervenzas Literarias.

Cesáreo Sánchez Iglesias (Irixo, 1951). Poeta de extensa obra e presidente da Asociación de Escritoras e Escritores en Lingua Galega. Foi director de Edicións A Nosa Terra e do semanario do mesmo nome. Entre os premios que obtivo pola súa poesía destaca o Esquíu no ano 2000 por *O rumor do distante*.

Eduardo Estévez (Bos Aires, 1969). Poeta e tradutor, cunha extensa obra publicada, tanto con títulos propios como en libros colectivos. Experimenta habitualmente con experiencias de creación poética nas redes. Recibiu, entre outros, os premios Lorenzo Baleirón, Illas Sisargas e Concello de Carral.

Celia Parra (Ourense, 1990). Poeta, produtora e vídeocreadora. É especialista en vídeopoesía e a produtora executiva do documental Versogramas. Ten poemas incluídos en varias obras colectivas e na rede ten pendurados outro tipo de creacións poéticas. No 2009 publicou *No berce das mareas*.

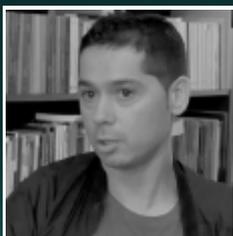
Luís G. Tosar (Bos Aires, 1952). Profesor, poeta e presidente do Centro PEN Galicia desde 1995. Coordinou a colección Dombate de poesía, foi fundador e director da revista Dorna e é un habitual colaborador en diversos medios de comunicación. Conta con varios premios literarios e xornalísticos.

Rosalía Fernández Rial (Carballo, 1988). Como escritora ten publicados varios libros de poesía, aínda que tamén outros de ensaio e narrativa. Investigadora sobre a didáctica das linguas, da literatura e da expresión dramática, é habitual vela en proxectos que fusionan as dimensións literaria, corporal, escénica e experimental.

Oriana Méndez (Vigo, 1984). É poeta con varios libros publicados, o primeiro en 2007 titulado *Derradeiras conversas co Capitán Kraft*, Obtivo o premio Concello de Carral con *O que precede a caída é branco*. Ten participado en revistas e obras colectivas. Como membro das Redes Escarlata colaborou no libro *Xuro que nunca volverei pasar fame*.

Modesto Fraga (Fisterra, 1974). Poeta e libreiro. Foi membro fundador do Batallón Literario da Costa da Morte, do Consello editorial de Letras de Cal e directivo no Centro PEN Galicia. Ten recibido moitos premios literarios, publicou sete libros de autoría única e máis de vinte colectivos.

Miguel Anxo Fernán Vello (Cospeito, 1958). É escritor, editor e actualmente deputado nas Cortes Xerais. É un dos poetas galegos con máis recoñecemento, cunha extensa obra poética e fundador de Edicións Espiral Maior, principal editorial galega na edición de poesía.

María Lado (Cee, 1979). Poeta e actriz. Foi membro do Batallón Literario da Costa da Morte. Con Lucía Aldao forma un proxecto poético, humorístico e musical ao que chaman Aldaolado e que leva a poesía polos escenarios. A súa poesía está incluída en múltiples antoloxías e publicada en varios libros de autoría única.

Ismael Ramos (Mazaricos, 1994). É poeta con varios libros publicados, entre os que destacan *Os fillos da fame* (2016) e *Lumes* (2017). Publicou en webs e revistas. Conseguiu varios premios de poesía, entre eles o Francisco Añón e o Johán Carballeira.

VÉRTICE de VERSOS

O DIRECTOR CARLOS LORENZO

Vértice de Versos é a primeira longametraxe documental de Carlos Lorenzo. A súa principal actividade profesional é a xestión cultural na administración pública. No artístico ten unha traxectoria como fotógrafo con diversos libros publicados e varias exposicións individuais e colectivas por Galicia.

No ámbito audiovisual estudou Produción na Escola de Imaxe e Son da Coruña. Conta con experiencia como guionista, en diversas funcións de produción ou como coordinador de dobraxe en curtametraxes de animación como Unha viaxe rodada, Acceso libre e Mellor, viaxar ou en traballos de vídeo industrial.

Para acometer este proxecto no que a poesía é tema central, é esencial a súa relación co mundo literario como coordinador técnico do premio de Poesía Concello de Carral, un dos certames mais importantes de Galicia. No 2017, cando o certame cumpriu 20 anos, fixo, xunto a Xosé A, Bocixa un documental que repasa as dúas décadas do premio.

En Vértice de Versos asume o rol de produtor, guionista e director.

AS ILUSTRACIÓNS

MARÍA LIRES

Desde o 2001 María Lires acumula unha rica traxectoria como ilustradora, con preto de 50 libros, ademais de carteis e murais. O libro *Bechos Pequerrechos* é da súa autoría, tanto das ilustracións como dos textos. É habitual atopala como docente de obradoiros de ilustración para todas as idades.

Vértice de Versos é a súa primeira experiencia audiovisual, encargándose de ofrecer unha imaxe fresca e novidosa dos nosos clásicos da poesía, así como doutros elementos que lle outorgan beleza ao documental.

A MÚSICA

XOÁN CURIEL

Xoán Curiel é compositor e cantautor cunha extensa traxectoria no ámbito da música e do teatro. Na súa discografía, que comeza no 2009 con *Nai*, reúnense diversos estilos musicais e cancións infantís. Prodígase en xiras polo estranxeiro en diferentes espectáculos e festivais principalmente vencellados á lusofonía e á música de autor. Ten sido candidato en varias ocasións a premios da música, gañando con *Magnético Zen* o Premio ao Mellor Álbum en Lingua Galega na V Edición dos Premios da Música Independente.

En *Vértice de Versos* encárgase da música orixinal, achega a súa canción *Novas* e compón co poema de Modesto Fraga, *Coa razón dos sentidos*, o tema principal do documental.

IMAXE E REALIZACIÓN XOSÉ A. BOCIXA

Foi vídeo xornalista en A Nosa Terra dixital e colaborador dos xornais Praza e Galicia Confidencial. Dirixiu documentais como As Encrobas a ceo aberto, 100 anos de A Nosa Terra, Rosa de Corcoesto e 20 anos do Premio de Poesía Concello de Carral.

No rock galego é recoñecido por ser a voz do veterano

EDICIÓN MANUEL MACOU

Amante do cine, o teatro e os xogos de mesa é montador no audiovisual galego: A Caixa Negra (serie documental), Fútbol de Alterne (longametraxe ficción), Gran Cambio (docusoap), Casamos (docusoap), CoraSons (longametraxe documental), Casa Manola (serie ficción) e Ímos Indo (serie documental) entre outras producións.

GRAFISMOS FRAN X. RODRÍGUEZ

É director e realizador nos eidos da ficción e a publicidade. É coñecido o seu traballo como grafista e as súas orixinais pezas de animación para televisión e internet. Como director de ficción obtivo recoñecemento a nivel nacional e internacional coa curtametraxe "Ladrones de Tiempo" conseguindo 12 premios nacionais e internacionais e proxectándose en 50 dos festivais máis prestixiosos do mundo ó longo de 15 países.

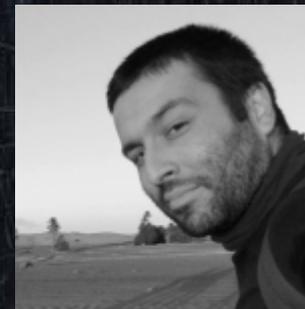
POSTPRODUCCIÓN DE AUDIO ALFONSO CAMARERO

Alfonso Camarero á a alma mater de Gourmetsound Estudio, o estudio de referencia na Coruña para publicidade e documentais. Alfonso é músico, cineasta e técnico de son, polo que coñece a fondo non só a técnica, senón tamén a linguaxe cinematográfica.

ETALONAXE ENRIQUE MORO

A súa traxectoria profesional comeza no 2000 e abarca todos os departamentos técnicos de realización, edición e postproducción, así como a coordinación técnica de todo tipo de proxectos audiovisuais. A súa especialidade é a postproducción, etalonaxe e a corrección de cor.

VÉRTICE de VERSOS

AS LOCALIZACIÓNS

Vértice de Versos rodouse por múltiples lugares de Galicia, aproveitando algúns dos lugares emblemáticos da poesía galega. Entre eses lugares podemos citar:

- Cidade da Cultura (Santiago)
- Casa dos Poetas - Fundación Curros Enríquez (Celanova)
- A ínsua dos poetas (Carballiño)
- Carballo
- Costa da Morte
- Biblioteca de Monte Alto (A Coruña)
- Monte de San Pedro (A Coruña)
- Oleiros
- Pazo de San Roque (Santiago)
- Bonaval (Santiago)
- Teo
- Casa da Cultura de Carral
- Café Badía (Vigo)
- Librería Chan da Pólvora (Santiago)
- Librería A lus do candil (Arteixo)
- Apiario (A Coruña)

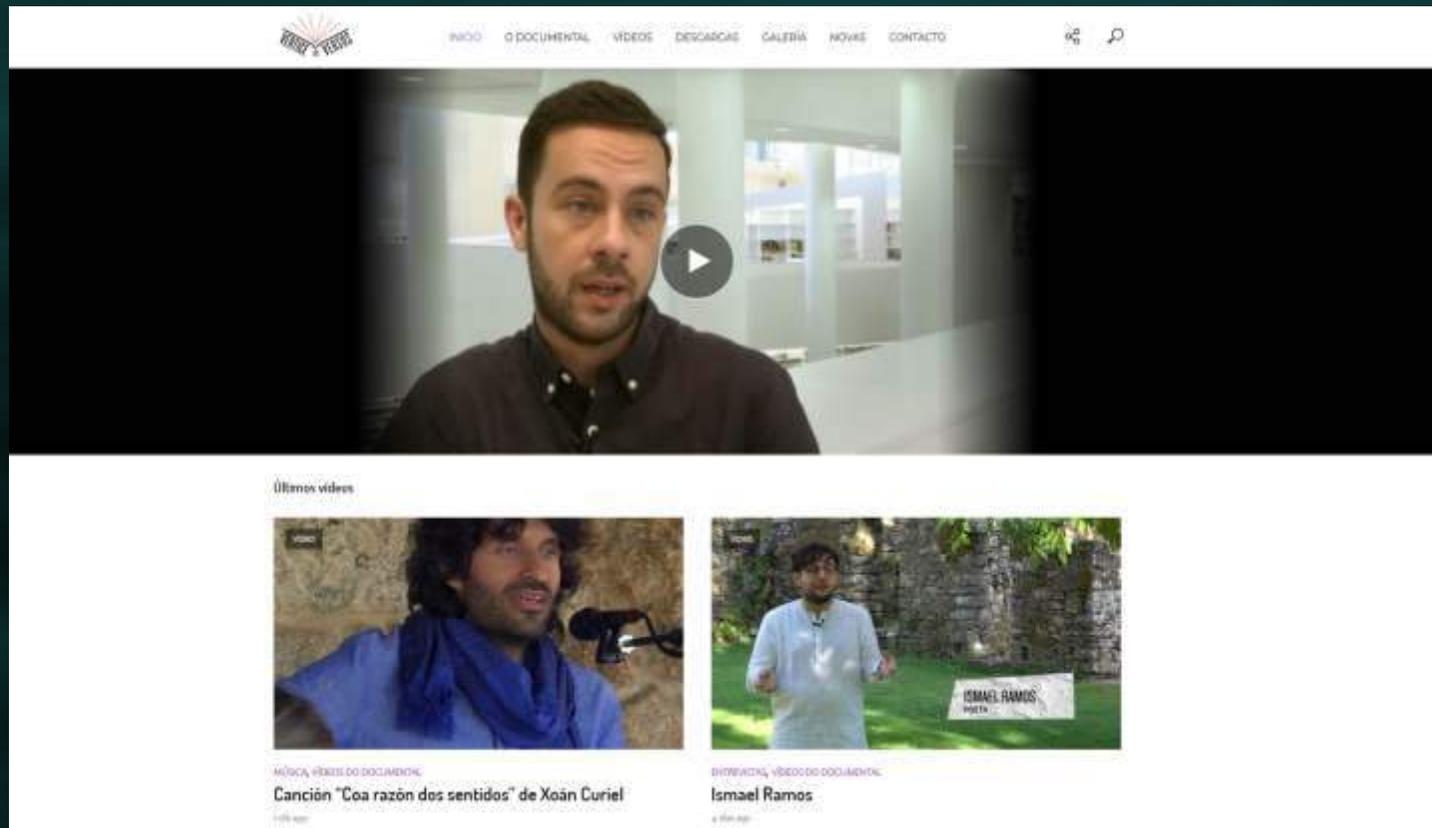
A WEB

<http://verticedeversos.gal>

Vértice de Versos é algo máis que un documental. É un proxecto que contribúe a visibilizar e coñecer algúns aspectos da poesía galega e das súas autoras e autores.

O documental descúbrese como un recurso útil para que a mocidade, na súa etapa educativa, poida dun xeito atractivo enriquecer a aprendizaxe da literatura galega. Pola súa banda, todas aquelas persoas que se queiran achegar á poesía de Galicia, atoparán na web múltiples vídeos con entrevistas, recitados e vídeopoemas.

verticedeversos.gal é o complemento ao documental para profundar máis no coñecemento da poesía galega actual.

The screenshot displays the website's interface. At the top, there is a navigation menu with links for 'INICIO', 'O DOCUMENTAL', 'VÍDEOS', 'DESCARGAS', 'GALERÍA', 'NÓVOS', and 'CONTACTO'. A search icon is also present. The main content area features a large video player with a play button overlay. Below the player, a section titled 'Últimos vídeos' (Latest videos) shows two video thumbnails. The first thumbnail is for a video titled 'Canción "Coa razón dos sentidos" de Xoán Curriel', with a subtitle 'MÚSICA, VÍDEOS DO DOCUMENTAL'. The second thumbnail is for a video titled 'Ismael Ramos', with a subtitle 'ENTREVISTA, VÍDEOS DO DOCUMENTAL'.

Expediente ICAA nº 106718

calificaciones concedidas

Apta para todos os públicos.

Especialmente recomendada para o fomento da igualdade de xénero.

CONTACTO

Carlos Lorenzo

tel. 609 328 657

carloslorenzo@verticedeversos.gal

<http://verticedeversos.gal>